

SZENTES és VIDÉKE

A Csongrádvármegyei Gazdasági Egyesület Hivatalos Közlönye.

Megjelen vasárnap és csütörtökön
Előfizetési ár:
Hogyedre 2 korona 50 fillér, félévre 5 kor. Egész évre 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kossuth-tér, Haris-ház,
hová a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket és nyilvtéri közleményeket
a kiadóhivatal
méréselét áron számít fel.

A haladás útján.

Emeljünk kalapot Szentes város képviselőtestülete előtt, hogy a most tartott közgyűlésében alkotott szabályrendeletekkel rálépett arra az ösvényre, melyen az előhaladás alapjait rakhatjuk le és amelyen meg fogjuk találni Szentes városiasodásának feltételeit is.

A közel jövő, — egy-két év tapasztalata — igazolni fogja, hogy böcs dolgot mivel a városi képviselőtestület, amikor belátta, hogy a legigazságosabb megosztása a közterheknek, kinek-kinek teherviselési képessége szerint csakis a közvetett adók révén érhető el, amikor belátta, hogy a legideálisabb adózási mód éppen az volna, ha a közterheket mindenki olyan mértékben viselné, amilyen mértékben a földi- és közjavakat élvezzi és amikor éppen ennek belátása alapján életbe léptette az átírási krajcárok fizetésének kötelezettségét, behozta az ásványvíz- és szikvíz adót és az égetett szeszes italok fogyasztási pótdadóját.

Szándékosan soroljuk fel csupán ezeket és hagyjuk ki a bor- és hús-fogyasztási adóberletet, mert szerintünk ez a kettő nem eshet egy azon elbírálás alá. Ez utóbbiról nevezetesen nem tudjuk: mit rejteget? Lehet, hogy az első év arról győz meg bennünket, hogy ha a bérlet hoz is jövedelmet a városnak, de a kezelési módja közvetve olyan károkat okoz, — nem a városnak, hanem igen számos polgártársunknak, amelyek elszívendéért az elért közjövdelem szaporulat semmi tekintetben sem nyújthat megfelelő kárpótlást. De lehet az is, hogy ilyen kérdések nélkül tisztességes évi összeggel fogja a bérlet a közjövdeleinket sokasítani. Lehet továbbá, hogy a bérlet három éve alatt kivitelre érik meg az a kormányterv, mely ezen javadalmat akarja a városoknak és községeknek, a közigazgatásuk keretében végzett állami funkciók által reájuk rótt terhekert bizonyos mértékben kártalanítani.

Mindezeket a lehetőségeket számba vettük, amikor részünkről a kérdéses fogyasztási javadalom bérbevétele mellett foglaltunk állást. Mert ha az első lehetőség következik be, — amit állandóan éber figyelemmel fogunk kísérni — hogy tudniillik a magánosoknak okozott károkért nem kárpótol a közjövdelem fokozódása, — az esetben kellő időben nyíltan lépünk sorompóba a bérletnek egy éven belül való felmondása mellett; a második

esetőség bekövetkezése esetén csak jó háramlik a bérletből a közkasszára és így közvetve az adófizető polgárokra; a harmadik esetőséget tekintve pedig szintén feltétlenül előnyére lesz a városnak az a körülmény, hogy a regále jog visszanyerésekor, miután ezt megelőzően azt a jogot maga gyakorolta bérletben, — ismerni fogja saját tapasztalatából azt is: milyen értéket nyert ebben a jogban?

Veszedelemt tehát semmi irányban sem várhatunk a városra ebből a bérletből, mely a legrosszabb esetben egy éven belül felmondható, de ma még az előnyeivel sem számolhatunk: — ezért támogatjuk a bérbevételek eszméjét, de egyúttal ezért is nem soroljuk a bérbevétele néve között szerződést jóváhagyó közgyűlési határozatot azok közé, amelyekkel — szerintünk — a képviselőtestület, a most tartott közgyűlés alkalmakor a haladás útjára rátért.

Nem lehet, nem szabad ezeket egy kategóriába sorozni azért, mert míg a fogyasztási adóberlet jellege ideiglenes, addig az ezen írásunk elején felsorolt szabályrendeletek állandó és becses alkotások egytől egyig és hozzá még olyan alkotások, melyek mind fokozódó mértékben fogják — a természetes fejlődés törvényénél fogva, közjövdeleinket sokasítani.

Híszen hogy csak az átírási krajcárok fizetési kötelezettségét említsük, mikor mi 7—8 év előtt ennek behozatala eszméjét először felvetettük, — akkori hivatalosan rendelkezésünkre bocsátott, tehát hiteles statisztikai adatok alapján 24000 koronára becsültük az ebből várható évi jövedelmet, mert realis számítás útján jutottunk el ehhez a becsléshez és ime ma, rövid 7—8 év után már, ugyancsak hivatalos adatok alapján, az ugyanebből várható évi közjövdelem, a számvevőség és a tanács 30000 koronára, tehát 6000 koronával többre számítja, vagyis az ingatlan-forgalom ezen idő alatt ennyire fejlődött.

Ugyanígy leszünk a szódavíz, az ásványvizek és a szeszadóval is. Egyre fokozódó közjövdelemi források lesznek ezek a szerint, ahogy városunk népességének igényei — természetes folyamatukat követve, emelkednek, de aszerint is, ahogy maga a népesség lélekszámban növekszik, tehát számbeli emelkedésénél fogva is többet kell, hogy fogyasszon.

Mi igazán nem szeretünk semmiben túlvérmes reményeket táplálni. Az átírási krajcárokból ma se számí-

tunk többre évi 24000 koronánál, az ásványvizek és szikvíz megadóztatásából együttesen 3000 és a szeszfogyasztási pótdadóból 10000 koronánál. De ez együttvéve már mégis, az életbe léptetés első évtől kezdve 37000 koronával sokasítja közjövdeleinket, amiből ha 16000 koronát tisztán a földadó javára esőnek mondunk is, kétségtelen bizonyossággal állítható, hogy ezen új közjövdelemi források megnyitása egészen új perspektíváját nyitja meg Szentes város fejlődésének és előrehaladásának is.

Mert ne áltassuk magunkat. Ma 71 százalékos pótdótot fizetünk s a jövőben fizetni fogunk, ha a tisztviselők fizetés-javítása jogerőre emelkedett, 74 százalékos. A multban, nem is olyan régen még fizetett 86—88 százalékos pótdóval szemben ez jelentékeny javulásnak tetszhetik így külső látszatra. Voltaképpen azonban ez a teherviselésben javulás ugyan, de olyan, mely a fejlődésben fennakadást jelent, mert a takarékoság olyan szellemű alkalmazásának eredménye, mely minden néven nevezendő alkotás lehetőségét kizárja, tehát városias fejlődésünk útját határozottan megakasztja.

Ezt a fejlődést megakaszthatjuk 1—2, talán — mondjunk sokat — 10 évre is. De ez aztán, minél tovább áll a szorító gát, annál keservebben meg is bosszulja magát, bizonyítva a közmondás igazságát, mely arra tanít, hogy a rest kétszer jár, a fősvény kétszer költ.

Mert az előrehaladás feltételeit állandó jelleggel biztosítják a felsorolt szabályrendeletekkel megnyitott új közjövdelemi források: ezért emelünk kalapot Szentes város képviselőtestületének böcs határozatai előtt, melyekkel a haladás útjára rálépett.

A részvénytársasági jog reformja.

A K. I. hasábjain Greccsák Károly kúria bíró az igazságügyi teendőkről értekezvén, ezek sorába fölveszi, a kereskedelmi jog reformja keretében, a részvénytársasági cím módosítását és kiegészítését és e tárgyról a következőket mondja:

A részvénytársaságnak kifelé és befelé való jogviszonyait szabályozó intézkedései a törvénynek azok, amelyek a legnagyobb mérvben igényelnek módosítást és kiegészítést. Itt mindenképp előt a részvénytársaságok megalakulása tekintetében szigorúbb felelőséget kell megállapítani úgy az alapítóknak mint az aláíróknak, mert egyrészt nem lehet megengedni, hogy az alapítók illetéktelen nyereségre tehesselek szert és spekulálhass-

ának a részvény árfolyamával az egyes álarók terhére, másrészt pedig annak is újat kell állni, hogy a részvényársaság tényleges alapítóke nélkül alakuljon meg.

Meg kell továbbá határozni a törvényben, hogy a részvények különböző fajai, u. m. törzs részvények és elsőbbségi kötvények, valamint a részvény bevonása esetében kiadott, u. n. élvezeti jegyek és továbbá a későbbi kibocsátási részvények miképpen viszonylanak egymáshoz.

Az igazgatóság és felügyelő bizottság jogkörének törvényes szabályozása, valamint azok tagjai felelősségeinek megállapítása szintén egy kérdés, melyek a gyakorlatban e részben felmerült kételyek és ellentétes felfogások következtében hitellel és részletes szabályozást igényelnek, különösen abban az irányban, hogy ez a felelősség mennyiben és mily mérvben áll fenn nem csupán a részvényársasággal, hanem annak hitellezőjével és az egyes részvényessel szemben is.

Magának az egyes részvényesnek jogköre a társasággal szemben sincsen kereskedelmi törvényünkben megjelölve körülírva. Így jelesül nincs osztályozva a részvényesnek kereseti joga. A 174. §. ugyan megadja az egyes részvényesnek a jogot arra, hogy a közgyűlési határozatot megtámadhassa, ha az a törvénybe avagy az alapszabályokba ütközik, de oly esetben, amelyben ez a határozat a törvény vagy az alapszabályok keretén belül érinti és sérti az ő jogi érdekeit és jogait, az egyes részvényes teljesen ki van szolgáltatva a többnyire nagyrészvényesekből alakult többségnek.

Az új német törvény ilyen esetre is megadja, nem ugyan az egyes részvényesnek, hanem a kisebbségnek, jelesül a részvényesek egy ötödének a jogot a megtámadásra, amely törvényes rendelkezés tárgyalásánál igen tekintélyes szakemberek szólaltak fel a birodalmi gyűlésen ama nézet mellett, hogy ilyen esetben az egyes részvényesnek is meg kell adni a kereseti jogot.

Kiegészítést igényelne törvényünk a szavazati jog gyakorlására vonatkozóan is.

Városi közgyűlés.

— Október 10—11—12. —

Az alkotások napjainak nevezhetjük azokat, melyek Szentes város képviselőtestületének idejét f. hó 10—11 és 12-én igénybe vették, mert az ezen napokon lefolyt városi közgyűlés korszakos alkotásokat létesített, melyek városi háztartásunk gyökeres átalakulását, az adozási viszonyok jelentékeny javulását fogják maguk után vonni.

Nem időznünk hosszadalmasan a megszavazott nagyjelentőségű reformok kiszínezésénél, hanem egyenesen rátérünk a három napos, rendkívül érdekes közgyűlésen lefolyt események részletes megírásába, amint következnek:

Elnök: Mátéffy Ferenc dr. polgármester, a szép szobában megjelent városatyák udvozlásával a közgyűlést megnyitva, bejelenti, hogy a tárgysorozat szétküldése után két — elintézését igénylő ügy került meg — és pedig a körös-tisza-marosi arm. társulat megkeresése egy csatornaügyben és Török Lure avasvázi iktató-kiadó kérelme, hosszabb szabadságidő engedélyezése iránt. Ezzel közül az első, mint igen fontosat, a tárgysorozat elé helyezték, a másodikat a tárgysorozatba folytatónak vették fel.

Napirend előtt volt még 3 interpelláció is. Zsoldos Ferenc iparos a vasártér, Kátai Pál Janos a Kossuth-szobor, Füstli

Molnár Lajos a villamvilágítás dolgában interpelláltak s az ezen kérdésekben adott válaszokat a közgyűlés tudomásul vette.

Következett az armentesítő társulat kérelme, hogy a város a tulajdonát képező vasút mentén levő és városi tulajdonát képező földterületből, a kunszentmártoni határban, egy társulati csatorna kiépítése céljaira, bizonyos területet díjtalanul engedjen át. A közgyűlés teljesítette az arment. társulat kérelmét, Balázsovits Norbert azon indítványával együtt, hogy ha a létesítendő csatorna vagy átvezet a vasúti töltéstestet bármikor megrongálná, ezért az armentesítő társulat a városnak teljes kártérítéssel tartozik.

Rátérve a napirendre, Bugyi Antal főjegyző felolvasta Molnár Jenő dr. orsz. képviselőnek a polgármesterhez intézett levelét, melyben a nevezett képviselő bejelenti, hogy a város kivánságához képest eljárt a kereskedelmiügyi miniszternél az orosháza szentes-csongrádi vasút építésének mielőbbi megkezdhetése érdekében, hogy a miniszteriumban az ügy iránt a legnagyobb engedélyt tapasztalta, hogy az építési engedély megadhatása érdekében a legsürgösbb intézkedéseket tették és hogy ezek szerint remény van rá, hogy az építésbe ez év november 15-én tényleg belefoghatnak. Ezután bejelenti még a főjegyző, hogy az engedély megadásának előkészítésére a múlt héten tényleg Szentesen és a vidéken járt egy miniszteri kiküldött és hogy az engedményesek is abban a helyzetben vannak ma már, hogy — a miniszteriumtól erre felhiva, a szükséges építési óvadékot, 200000 koronát azonnal letétbe helyezhetik. Mindezeket a közgyűlés örömmel vette tudomásul és Varg a József indítványára Molnár Jenő dr. orsz. képviselőnek készséges fáradozásáért köszönetet szavazott.

Előterjesztéket ezután a Kátai Pál Janosnak, a szénakaszalás és eladás ügyében, az előző közgyűlésen tett interpellációjára vonatkozó jelentést, melyet az interpelláló sehogy se akart tudomásul venni, hanem e helyett megfenyegette a gazdasági tanácsnokot, hogy ne csudálkozzék, ha ilyenekért a jövőben az állásait is felüggesztik. Ezért a csudas nagyhatalmi kijelentésért Szeder Janos adott néminemű leckét a nevezett képviselőnek a részben, hogy meddig szárad és ildomos a birai jog gyakorlásában elmenni, — mire a közgyűlés a jelentést tudomásul vette.

Bemutatták — sorrend szerint — a bor- és hűsöfogyasztási adó beszedési jogának megváltására nézve a kinstárral kötött szerződést, mely szerint a város e javadalmat, 3 évre feltételesen, egy évre feltétele al, évi 63314 koronáért vette bérbé. Az előadói javaslat, melyet az ügy ismertetésével Papp László főszámvéve terjesztett elő, arra szolt, hogy — az előző közgyűlés határozatahoz képest — ez a közgyűlés a szerződést hagyja jóvá és a javadalomkezelés tekintetében újból teljes meghatalmazást adjon a tanácsnak.

Szeder Janos a javaslatot elfogadja, Kátai Pál Janos ellenben nem, mert hat ő a finanszal nem szeret egyezségben lenni és azt is hiszi, hogy a várost e bérletből kar éri. Weisz Lipot, mielőtt arra nézve nyilatkoznék, hogy a javaslatot elfogadják-e vagy nem, felhívja a polgármestert annak előadására: mi módon szándékozik az előjáróság ezt a javadalmat kezelni?

Mátéffy Ferenc dr. polgármester erre kijelenti, hogy ezt a kérdést, természeténél fogva, éppen a város jól felfogott érdekéből a nagy nyilvánosság előtt nem tartja pertraktálhatónak. A képviselőtestület megnyugtatására azonban kijelenti egyúttal nem csupán azt, hogy meggyőződése szerint a városnak ebből a bérletből semmi kára nem származhat, de azt is, hogy ezért a maga részéről vagyoni felelősséget is vállal.

Kátai Pál Janos próbált még olyasmint mondani, hogy neki a polgármesteri szó nem elég, ő a szóban nem bízik meg, — amire a polgármester nem rendretusította, hanem kijelentette, hogy Kátai őt semmi nyilatkozataval nem sértheti; de aztán a közgyűlés, névszerintű szavazással és az összes szavazatokkal Kátai egy szavazatával szemben

jóváhagyta a szerződést, elfogadta a javaslatot, Bánfalvi Lajos azon indítványával együtt, hogy ez a határozat csak birtokon kívül főlegbezhető meg.

A Szathmáry Pállal és Csák Józseffel háztelk adásvételére kötött szerződést szintén névszerinti szavazással, egyhangulag hagyták jóvá.

Az átirási krajácárokról alkotott szabályrendeletet tárgyaltak aztán, mely mellett Szeder Janos, Bugyi Antal és Vecsery Sándor dr. tartottak tartalmas beszédeket, míg eln. Kátai Pál Janos vitte a szót. A közgyűlés többsége aztan ugy általánosságban, mint — némi lényegtelen módosítással, részleteiben is elfogadta a szabályrendeletet.

Az idő előhaladottsága miatt ekkor elnököl polgármester a közgyűlést masnap délelőtt 9 óra tájéki folytatónak.

A következő napon, f. hó 11-én, aztan a folytatolagos közgyűlésen letárgyalták és elfogadták a szikviz és pezsgőviz megadóztatásáról, az asványvíz megadóztatásáról és égetett szeszes italok után fizetendő szesz-fogyasztási adópótlékról alkotott szabályrendeleteket is, természetesen nem minden vita nélkül; miközben Aradyi Kálmán főkapitány indítványának elfogadásával némi abszurdumot is megcselekedtek, a külföldi asványvíz ötszörös fogyasztási adót róva a hazaival szemben, ami sok esetben magát az asványvíz árát is fölülhajadja.

A marhavágási szabályrendeletet ezuttal levették a napirendről, ellenben letárgyalták a helypénzeszedési szabályrendelet módosítását, aminek megtörténtével a közgyűlés ismét a következő napra lett folytatónak kifizűve.

A szerdán délelőtt 9 órakor folytatónakosan megnyitott közgyűlésen első sorban felolvasták és hiteljesítették az előző napi gyűlés jegyzőkönyvét.

Ezután Aradyi Kálmán főkapitány terjesztette elő a fogadó, vendéglő- és kávéházi zároókra vonatkozó szabályrendelet módosítását célzó javaslatát, mely szerint a szállodákra nézve a zároóra hajnali két óraig terjesztésék ki. Bánfalvi Lajos a szállodákra nézve a zároóra teljes eltörését indítványozta ezzel szemben és ehhez járultak: Tasnády Antal dr. és Füstli Molnár Lajos is, míg Fekete János szigorítani kívánta a zároort. A nagy többség végül Bánfalvi indítványát fogadta el.

A polgármesternek a csordajárási föld- öntözési művere teendő előintézkedések tárgyában tett előterjesztését köszönettel fogadta a közgyűlés és az azzal kapcsolatos indítványt egyhangulag elfogadta.

A tanács némcly vicinalis útnak a törvényhatóság közöttak közé vá sorozása tárgyában előterjesztett javaslatát, Bugyi Antal főjegyző helyes indokolása alapján, ezuttal levették a napirendről.

A birtoknyilvántartó hivatalnak 700 néhány korona költségű keretében leendő tüzmentesítésére hitelt nyitottak a tanácsnak.

Hozzarjultak ezutan ahhoz, hogy a harmaskörösi halaslati társulat kötelekésében, együttesen haszonbéré adás útján haszonítsa a város az élő Körösön a halászatit jogat és megállapítottak vették a jövő évi virilis városi képviselőket beemutatót névjegyzékét.

A tárgysorozat még hatralevő pontjaival ezutan gyorsabb tempóban végeztek és a 3 napos közgyűlés szerdán déli 12 órakor bezarult.

Ujdonságok

Szentes, 1904. október 13.

— A megyeiülés tárgysorozatából. Csongrádvármegyé törvényhatóság bizottsága, — mint már megirtuk — a f. hó 20-án tartja rendes özi évnegyedes közgyűlését, még pedig a szokott helyen, a vármegyeház nagytermében, miután ekkorra a terem építési munkája annyira előkészül, hogy benne a közgyűlés akadálytalanul megtartható lesz. A közgyűlés tárgysorozata 184 ügyet ölel fel,

melyek közül általánosabb érdekük a következők: Alispáni énegyedezes jelentése. — A vármegye 1905. évi házirendjéről és 1905-906. évi közúti költségvetéséről. — Az eddig volt 3 százalékos megyei pótdadó megszüntetvével 1 százalékos közművelődési pótdadó megállapítása. — A Belügyminiszter leirata a megyénkbeli tisztviselőknek az 1904. X. t. c. alapján történt fizetési osztályokba sorozása tárgyában. — Az állami beruházási törvény végrehajtásáról kiadott kereskedelmi miniszteri rendelet. — A törvényhatósági utak építési programjára nézve hozott megyegyűlési határozatot feloldó miniszteri rendelet. — Belügyminiszteri rendelet a községi és körjegyzők fizetésrendezéséről szóló törvény végrehajtása tárgyában s a végrehajtási utasítás értelmében készítenő kimutatások felülvizsgálása. — A jegyzői fizetésrendezés folytán a jegyzői nyugdíjintézet szabályrendelet módosítása. — Belügymin. rendelet a törvényhat. közp. munkásokvetítői állás szervezése ügyében. — A földmívelésügyi miniszter leirata a földmunkások vállalati biztosítékára engedélyezett 8000 kor. államsegélyről. — Intézkedés a f. év végén kilépő választott megyebizottsági tagok helyének választás útján leendő betöltése tárgyában. — A Horgosi-Karász alapítvány egy helyének betöltése. — Belügy. rendelet a csongrádi munkásoklakások ügyében hozott határozat jóváhagyásáról. — Szentes képviselőtestületének a városi tisztviselők fizetésjavítását megállapító határozata. — Csongrád képviselőtestületének a csongrád-sövényházi ármentesítő társulattal kötött egyezsége.

— Közigazgatási bizottság. Csongrád vármegye közigazgatási bizottsága a f. hó 11-én délelőtt 10 órakor tartotta. — Csátó Zsigmond dr. főispán elnöklése mellett, — e havi rendes ülését, melynek megnyitására az elnöklő főispán meleg hangon emlékezett meg a bizottság volt burgó tagja, Wimmer Károly elhunytáról, akinek halála fölött érzett részvétét és fájdalomt — főispán intérványára — a bizottság jegyzőkönyvében is megörökíti. Cicatricis Lajos dr. alispán terjeszti ezután elő a földi artéri hídron Szentes város által gyakorlatni kért vámszedési jog ügyét E szerint úgy az államépítészeti hivatal, mint a szegedi keresk. és iparkamara véleményezik a vámszedési jog engedélyének megadását, mihez képest a bizottság — az alispáni határozati javaslat elfozadásával, a város abbli kérelmét, hogy a kérdéses hídron a vámszedési jogot — az eddigi tarifá alapján 20 évre engedélyezzék, pártolón terjeszti fel a keresk. minisztériumhoz. A tapéi rév kompajval gyakorlatandó vámszedési jog kérdésében előterjesztett alispáni határozati javaslat szintén elfogadta a bizottság, amivel egy vármegyénk és Szeged város mint komputalajdonos között évek óta húzódozó vitás ügy nyer befejezést. Bejelenti erre az alispán, hogy az államépítészeti hivatal kirendeltsége kidolgozta a szeged csongrádi törvényhat. közút csányi átkelési szakaszának műútja kitépítése részletterveit, melyek a kivitelre teljesen alkalmasok. Ez alapon a további teendőök végzésével az alispán meg is bízott. Végül bemutatja az alispán a vármegyei árvászeknél a közíg bizottság által kirendelt küldöttség részéről megejtett vizsgálat jegyzőkönyvét, minek megtörténtével a közíg bizottság az észlelt hiányoknak megszüntetésére és e tárgyban tett intézkedéseiről 30 nap alatt leendő jelentéstételre utasította az árvászeket.

— Novák József képviselő hazaérkezése. Novák József a szegvári kerület orsz. képviselője azok között a magyar képviselők között volt, akik a Pponyi Albert gróf vezetése alatt kint jirtak Amerikában, az interparlamentáris gyűlésen hazánkat képviselni. Novák József a nagy és hosszantartott útról f. hó 6-án érkezett Budapestre, honnan f. hó 8-án, Szegeden át hazautazott Sándorfalvára. Szegeden a vasúttállomásnál családja és számos jó barátja várta a tengerentúlról érkezett képviselőt és természetesen nagy volt a viszontlátás öröme. Novák képviselőn különben nem látszik meg a hosszú, fárasztó út Testi terjedelemben kissé megfogyott ugyan, de egyébként ép egészségben tért haza a nagy útról.

— Az új polgári törvénykönyv. A polgári törvénykönyv kidolgozására szervezett állandó igazságügyminisztériumi bizottság most tette közzé a tervezett és arra vonatkozó biralmi anyagnak harmadik kötetét, amely 496 lapon a családjogi rész feldolgozását fejezi be és a szülő és törvényes gyermek jogviszonyára, a törvénytelen gyermekek jogviszonyaira, valamint a gyámságra és gondnokságra vonatkozó részeket tartalmazza.

— Sándorfalva jubileuma. Sándorfalva község f. hó 6-án, vasárnap ünnepli alapításának 25 éves fordulóját. A község ez ünnepekre már elérkezett pusztaszeri kastélyába Pallavicini Sándor ögréf, a község alapítója, aki családjával együtt részveszt a jubiliáris ünnepségben. A község által kiküldve, a községi jegyző és plebános f. hó 11-én Szentesen jirtak, hogy Csátó Zsigmond dr. főispánt és Cicatricis Lajos dr. alispánt szintén küldöttségileg hívják meg a jubiliáris ünnepségre. Ugy a főispán, mint az alispán határozott ígéretet tettek, hogy a község ez örömmünepében részvesztnek.

— A polg. iskolai tanitók korpótléka. Szentes város képviselőtestülete a f. évi költségvetéséből, köztudomas szerint — tőrlte a polg. iskolai tanitók újabb ötödéves korpótlékanak tételét azzal az indoklással, hogy az törvény szerint a polg. isk. tanitóknak nem jár. A tanitók fölebbezése folytona meggyűlészt a határozatot feloldotta és a kérdéses tételt a város költségvetésébe beállította. A megye határozatát Szentes polgármestere hivatalból fölbbezte meg, így felkerült a minisztériumhoz, honnan az ügyet azaz tették vissza a megyéhez, hogy — mint illetékes fórum — másodfokon ne a megyegyűlés, hanem a közigazgatási bizottság hozzon benne határozatot. Most került az ügy a várm. közigazgatási bizottság f. hó 11-ki ülése elé, ahol is szintén arra az álláspontra helyezkedtek, hogy a polgári iskolai tanitókat igenis jogosan megilleti az ötödéves korpótlék.

— K. Hegyesi Mari Szentesen. A nemzeti színház kiváló művésznőjének: K. Hegyesi Marinak a múlt hónapra hirdett iteni vendég szereplése akkor halasztást szenvedett ugyan azon, hogy a kedves művésznőt akkor a nemzeti színház próbái teljesen lekötötték úgy, hogy Budapestről el nem mozdulhatott; — de végképen azért ez a vendég szereplés akkor nem lett elajve és a jeles művésznő most mégis eljut hozzánk, hogy kiváló művészi játékával bennünket gyönyörköttessen. K. Hegyesi Mari ma érkezik Szentesre és még ma este fel is lép »Stuart Maria« történelmi dráma címszerepében, holnap este pedig egy másik bravúros szerepében

lesz alkalmunk őt látni, a »Kaméliás« hőlgye színműben. A bájos művésznő meg két vendégjátéka bizonyára színlükt meg fogja tölteni a színház nézőterét, mert hiszen többé év előtt, hogy utólszor volt alkalmunk őt e város falai közt üdvözölhetni, valósággal rajongott kiváló művészetéért a közönségünk.

— A Szegedi Napló jubiliáris könyve. A »Szegedi Napló«, mely a vidéken megjelenő napilapok közt kétségtelenül ma is a legjelesebbek és legelterjedtebbek sorába tartozik, pályafutása 25. évének betöltése emlékeztetőre díszes jubiliáris könyvet lad összes előfizetőinek, az újonnan belépőknek is, mely jubiliáris könyv valóságos irodalmi esemény gazdag tartalmánál fogva is eltekintve attól, hogy a könyv a lap 25. éven át volt szerkesztői és belső munkatársai arcképeit is hozza. A »Szegedi Napló« jubiliáris könyvének a vidéki előfizetőkhez való szétküldését a lap kiadóhivatala f. hó 11-én, kedden kezdte meg. Az így szétküldött könyvek Szegeden jegyzék mellett adatlak postára és így ha valamelyik előfizetője a lapnak a könyvet kézhöz nem kapna, ez iránt a saját községbeli postahivatalnál reklamáljon.

— Ujgyűvédi iroda. Dr. Öze Gyula ügyvéd földink november hó 1-én a Dobóczy-féle házban (a vármegyeház mögött) megnyitja ügyvédi irodáját.

— Ifjúsági egyesület. A mindszenti alampai elemi iskolák tanítótestülete, a múlt hó végén tartott rendkívüli gyűlésében, tekintettel a tanköteles kort túlhaladott ifjúság hazafias tevékenék fejlesztésére, vallásoskereski életének ápolására, a hasznos ismeretek terjesztésére és az ifjúságnak illenre és tisztességre való szoktatására, kívánatosnak mondtotta ki a »Mindszenti Ifjúsági Egyesület« meilőbb való létesítését. Nagy előnye szép cszme megvalósítása érdekében az, hogy a közoktatásügyi miniszter Mindszenten egy nagyobb, teljes ifjúsági könyvtár felállításáról gondoskodik. Az egyesület legfontosabb szervezési teendőinek végrehajtása céljából megkereste a tanítótestület Mindszent község előjáróságát, hogy az ifjúsági egyesület céljaira az újjilági iskolában volt egyik tantermet engedje át. Felkért czenkivül a jarási főszolgabíró, a községi előjáróságot, az áll. iskolai gondnokságot, a kath plebánia hivatalt és a községben levő összes társadalmi köröket, hogy a tanítótestületet, az ifjúsági egyesület alakítására irányuló törekvéseben tőlük telhetőleg támogassák. Ugyanczer felhívják, hírlap útján a szüléket is Az alapító és pártoló tagok gyűlése végett pedig aláírasi ívetket bocsátanak ki Rendes tagokul a 15 éven fölül ifjak jelentkezhettek az áll. elemi iskolai igazgatósnál.

— A gözgépezők és kazánfutók legközelebbi képesítő vizsgá Szegeden október hó 23-ik napján, délelőtt 9 órakor fognak a Szeged alsóvárosi új vízműtelepen megtartatni. A kellően felszerelt vizsgalati kényének a m. kir. kerületi iparfelügyelőséghez küldendőök be Szegedre, Szilágyi útca 1. szám.

— Angol nyelvtanítás. Rövid időn belül egy angol missz telepszik le Szentesen, aki készséggel vállalkozik rá, hogy a délelőtti órákban az angol nyelvből oktatást adjon. A kik angolul akarnak tanulni, bővebb lapunk szerkesztőségében tudhatnak meg.

Színház.

Ezúttal is csak egy esetéről írunk. Nem azért, mintha a »Lili«-operett mult szombati előadása is nem érdemelne meg a róla való megemlékezést, hanem, mert szük tér áll rendelkezésünkre és ezi egészen annak az estének kivanjuk feltartani, melyen az új

dramai hősnő, Zalai Irma először jutott nagyobb szerephez.

Kedden volt ez, amikor a Quasimodo színmű ment, a romantikus kor ez az érzélgős színpadi terméke, mely már nagyanyainkat is megrikatta és amely olyan szivós életű a hatásában, hogy bizonyára még a dedunokak szeméből is fog könyveket kisajtozni.

Ebben a romantikus rémdrámában játszotta Zalay (Gervaise) az anya szerepét, akitől cigány komédiások a kis leányt elrabolják, aki ezen esztét veszté és akit a sors évek hosszú sora multán mégis összehoz ismét elvesztett, holtán hitt, elsiratót gyermekével. Ami véleményét Zalay Irmáról első fellépte alkalmából nyilatkoztunk, abban megerősített bennünket ez a második fellépése, melyben nagyobb, farsztróbb szerephez jutott. Rendkívül temperamentumos, a dramai kitörésekre elég erős fizikumu, értelmes, intelligens színész, akinek kifejezésteli az arcjátéka és aki e mellett alakjánál fogva is rátermett a szerepkörére. Egy dolgotól le kell szoknia: a szemgolyó rémletes kiforgatásáról. Mert ez nem alkalmas minden indulat minden drámai kitörés érzéktetésére. Csak a téboly, a vért fagyasztó iszonyat fejezhető ki azzal a szemforgatással, más bármilyen hatalmas, elementáris hullámzása vagy kitörése az indulatoknál nem.

Külön tanulmányt kellene írunk Kovácsról (Quasimodo) és Gerőfi Ilonáról (Esmeralda), ha terünk volna. Így kénytelenek vagyunk röviden csak annyit mondani, hogy Kovács alakítása maskzban és játékban egyformán mesteri, Gerőfi Ilona szintén kitűnő volt; aminthogy az egész előadás a maga összességében egyike volt a legkiválóbbaknak.

Tegnap Madas Pista jutalomjátékai: »Práj Pale ment, ma este K. Hegyesi Mária vendégjátékával »Stuart Mária» adták.

Értesítés.

Mint hogy a tandíjmentesség adományozására vonatkozólag a nm. vallás és közokt. m. kir. minisztérium új szabályzatot fog kiadni s a folyó évi 66779. sz. miniszteri rendelet értelmében az új tandíjszabályzat megjelenéséig a tandíjmentesség iránt beadott kérvényeket tárgyalni nem szabad, kötelességemnek tartom a helybeli állami főgymnasiumba járó tanulókat szálolt ezzel értesíteni, hogy a folyó hó 15-én esedékessé váló első negyedévi tandíjrészletet, azaz 15 koronát minden tanuló, tehát az is tartozik megfizetni, a ki e tanév elején az igazgatósághoz tandíjmentességért folyamodott. A mely tanulókat azonban már a mult tanévben egész vagy féltandíjmentesek voltak s a mult tanév végén a tandíjmentesség követelményeinek megfeleltek, azok egész, illetve féltandíjmentessége ez alkalommal érvényben marad.

Szentes, 1904. október 12.

Balázsovits Norbert,
all. főgymn. igazgató.

Felöl szerkesztő: BÀNVALVI LAJOS.

Társ szerkesztő: MATEFFY LÁSZLÓ
Kiadótulajdonos „Szentes és Vidéke” könyvnyomda

Házladás.

I. tized 207. és 208. sz. portán levő Sarkadi-féle házam, az ipartestületi ház mellett, kedvező feltételek mellett eladó. Spitzer Adolf

8621/1kv. 1904.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szentesi kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. (Polacssek) Péter Albert végrehajlatónak Fazekas János és Fazekas Sándor végrehajlat szennvedettek elleni 50 korona 50 fillér tőke követelés és jár. iránti végrehajlati ügyében a szentesi kir. járásbírósg területén levő Szentes város belterületén fekvő a szentesi 805 szíjtkvben A + 926 hrsz. a felvett beltelkes házból a lejegyzés idejében végrehajlat szennvedőket illetett két negyedrésze, illetve a végrehajlati törvény 156. §-a alapján az egész ingatlanra 1882. koronában cenzel megállapított kikialtási árban az árverést elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1904. évi október hó 24-ik napjának délelőtti 9 órájaker e telekkönyvi hatóság helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikialtási aron alól is eladtni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 százalékát vagyis 158 korona 20 fillért készpénzben vagy oradékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszűd elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Szentesen a kir. járásbírósg mint

telekkönyvi hatóságnál, 1904 évi augusztus hó 10-ik napján.

ZOMBORY
kir. albiró.

Meghívó.

A szentesi zsidó hitközség cselekvő és szennvedő választójoggal bíró tagjai f. hó 30-án d. u. 2 óraker az egyház tanácstermében tartandó

nagygyűlésre

31 tagú képviselőtestületnek szavazás útján 3 évre való megválasztására tisztelettel meghívotnak.

Ezen nagygyűlésen szavazati jogát csak az gyakorolhat, a ki f. hó 20-án d. e. 12 óráig mindennemű hitközségi tartozását kiegyenlítetté.

A cselekvő és szennvedő választójoggal bírók névsora folyó hó 21-től a hitközség tanácstermében a hivatalos órák alatt betekinthező, ez ellen netaláni felszólamlások f. hó 28-án d. e. 12 óráig a hitközség jegyzői hivatalnál a hivatalos órák alatt írásosan nyujtandók be.

Szentes, 1904 október 12. 2-1

Dr. László Vilmos,
hitk. elnök.

Előzetes költség nélkül.

PÉNZ

4⁰/₁₀-OS

törlesztéses kölcsönöket

nyujtunk budapesti és külföldi elsőrangú földbirtok és ingatlan 3/4 értékéig I. és II. helyre 15-65 évig terjedő időtartamra.

Személyhitel! papoknak, katonatiszteknek, állami-és magánhivatalnokoknak, kereskedőknek és iparosoknak kezes és kezes nélkül 1-15 évig terjedő időre

gyorsan és diszkrétén.

Bank- és magánadósságok convertálása.

Készítünk tervezeteket különféle ujonnan alapítandó vállalatokról, valamint finanszírozuk is ezeket. Elvállalunk technikai és geologiai véleményezéseket hites szakértők által; foglalkozunk fennálló vállalatok részvenytársassággá való átalakításával.

MELLER LAJOS és Társa Budapest, VI., Terézkerut 32

(Törvényszékiileg bejegyzett cég)

(Válasz bélyeg)

BRÁZAY-féle

SÓSBORSZESZ

A Brázay-féle sósborszesz kitűnő szolgalatot tesz olyan embereknek, a kik sokat járnak, vadászoknak, turistáknak, szóval minden sportlérfinak, mint izomedzőszer. Nyomban eloszlik a legnehezebb fáradtság is, ha erős testmozgás után bedörzsöljük magunkat tetőtől-talpig sósborszeszszel.

4-4